

An-giê-ri, thị trường đang nổi lên tại châu Phi

Nhìn chung, châu Phi thường được các phương tiện thông tin đại chúng miêu tả như một lục địa nghèo, bất ổn về chính trị và rủi ro về kinh tế. Tuy nhiên, châu Phi lại là thị trường ít được khai thác và nhiều tiềm năng, nơi mà GDP bình quân đầu người liên tục tăng trưởng và môi trường đầu tư ổn định. Lục địa này đã chống chọi với những tác động của cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu tốt hơn dự báo. Mặc dù bị giảm lượng vốn FDI và nhập khẩu song những kết quả ghi nhận vẫn rất khả quan. Năm 2011, một nửa trong số 10 nước có mức tăng trưởng nhanh nhất thế giới sẽ nằm ở châu Phi. Đây là một thị trường đa dạng, có dân số hơn 1 tỷ người với tốc độ đô thị hóa ngày một tăng, lối sống người dân đang thay đổi có thể làm tăng mức cầu về nhiều loại hàng hóa nhập khẩu. An-giê-ri, Angola, Ghana, Mô-ri-xơ và Nigeria là 5 nước có triển vọng đạt tỷ lệ tăng trưởng cao nhất, số lượng người tiêu dùng khá giả đông đảo có khả năng tăng mua những mặt hàng thực phẩm nhập khẩu. Những năm trước khi diễn ra khủng hoảng tài chính, 5 thị trường này đã đạt được những thành tựu kinh tế tích cực và hiện đang cho thấy những dấu hiệu phục hồi. Để bảo đảm môi trường kinh doanh thuận lợi, thu hút các nhà đầu tư nước ngoài, nhiều nước đã giảm thuế hải quan và dỡ bỏ những rào cản thương mại.

	Algeria	Angola	Ghana	Maurice	Nigeria
Dân số (người)	34,9 triệu	18,5 triệu	23,8 triệu	1,3 triệu	154,7 triệu
Mức thu nhập quốc dân theo bảng xếp hạng của WB	Trên bình	trung bình	Dưới trung bình	Thấp	Trên bình
GDP bình quân đầu người	4477,80 \$US	4812,23 \$US	761,98 \$US	7303,32 \$US	1324,34 \$US

Đôi nét về thị trường An-giê-ri

Theo bảng xếp hạng thu nhập của Ngân hàng Thế giới, An-giê-ri có mức thu nhập trên mức trung bình. Gần một nửa người dân sống ở các đô thị và ngày càng quen với lối sống phương Tây, điều này đang làm thay đổi thói quen tiêu dùng của họ. Thức ăn và đồ uống không cồn là khoản chi tiêu dùng chính của người dân. Năm 2009, nhóm hàng này chiếm 44% tổng chi tiêu dùng tại An-giê-ri. Do đại đa số người dân theo đạo Hồi nên họ không ăn thịt lợn. An-giê-ri cũng có nhu cầu lớn về gia vị như hạt tiêu, hồi, quế, nghệ.

Những siêu thị hiện bắt đầu xuất hiện tại thủ đô và điều này sẽ góp phần làm thay đổi hơn nữa thói quen tiêu dùng của người dân. Người dân An-giê-ri có truyền thống tiêu thụ những loại thức ăn không đóng gói nhưng mức cầu về

thực phẩm ăn sẵn cũng đang tăng lên kéo theo sự tăng trưởng của ngành công nghiệp thực phẩm đóng bao.

An-giê-ri nằm ở khu vực Bắc Phi có diện tích lớn thứ hai châu Phi và 11 thế giới. Với dân số gần 35 triệu người, đây là nước đông dân nhất khu vực Maghreb, tập trung chủ yếu tại bờ biển Địa Trung Hải.

Với tầm quan trọng về dân số và mối quan hệ chặt chẽ với EU và phương Tây, An-giê-ri có môi trường đầu tư sinh lợi cho các doanh nghiệp nước ngoài.

Các cuộc cải cách mới đây đã dẫn tới việc cải thiện môi trường đầu tư và đa dạng hóa nền kinh tế. Tuy nhiên, chính phủ vẫn còn nhiều việc phải làm để hoạt động kinh doanh không gặp trở ngại.

Từ năm 1999 đến 2005, An-giê-ri đã tiến hành nhiều cuộc cải cách nhằm thu hút đầu tư nước ngoài, cho phép các công ty dầu lửa quốc tế vào thăm dò và phát triển ngành công nghiệp dầu khí. Nhưng nước này vẫn cần phải đa dạng hóa nền kinh tế bởi phần lớn các khoản đầu tư chỉ tập trung vào lĩnh vực năng lượng.

Năm 2010, một chương trình hỗ trợ phát triển kéo dài 5 năm, trị giá 286 tỷ USD đã được triển khai thực hiện nhằm hiện đại hóa các cơ sở hạ tầng quốc gia, tạo việc làm và kích thích tăng trưởng kinh tế trong những năm tới.

GDP năm 2010 của An-giê-ri

GDP:	159 tỷ USD
Tỷ lệ tăng trưởng GDP thực tế:	3,8 % (2010) 4,0 % (2011)
GDP bình quân đầu người:	4 477,80 \$US
GDP bình quân đầu người (PPP):	8 174,00 \$US

An-giê-ri đã biết vượt qua cuộc suy thoái thế giới khi duy trì tỷ lệ tăng trưởng 2,4% năm 2009 và 3,8% năm 2010. Tỷ lệ lạm phát ở mức 5,5% năm 2010 giảm nhẹ so với năm 2009. Tỷ lệ thất nghiệp giảm từ 11% năm 2008 xuống còn 10% năm 2010.

Các ngành công nghiệp chính của An-giê-ri là dầu lửa, khí tự nhiên, khai thác mỏ, điện, hóa dầu và chế biến thực phẩm.

An-giê-ri đã duy trì được mức thặng dư cán cân thanh toán trong suốt giai đoạn suy thoái kinh tế thế giới nhờ ngành công nghiệp dầu khí phát triển.

Dự báo

Theo những dự báo của IMF, An-giê-ri sẽ đạt tốc độ tăng trưởng khoảng 4%/năm giai đoạn 2011-2015. Tỷ lệ lạm phát sẽ giảm từ 5,1% năm 2011 xuống còn 4,9% năm 2012 và ổn định ở mức 4,4% sau năm 2014. Tỷ lệ thất nghiệp sẽ tiếp tục giảm xuống dưới 9% vào năm 2014. Cán cân thanh toán vãng lai tiếp tục thặng dư.

Những lĩnh vực tiềm năng

Tại An-giê-ri, những thay đổi về xu hướng tiêu dùng và đô thị hóa tạo ra nhiều cơ hội cho các nhà xuất khẩu nước ngoài.

- Việc đô thị hóa và sự thay đổi về lối sống tạo ra nhiều cơ hội cho ngành công nghiệp đóng bao thực phẩm bởi nhu cầu về thức ăn đóng gói đang tăng mạnh tại An-giê-ri.
- Sự phát triển của ngành du lịch cũng kích thích ngành khách sạn, kéo theo nhu cầu về hàng thực phẩm xa xỉ nhập khẩu tăng.
- Nhu cầu về các sản phẩm y tế và thuốc, thiết bị giảm cân cũng tăng (đạt 8% năm 2009).

Các nước cung cấp chính cho An-giê-ri

EU là nước cung cấp hàng hóa lớn nhất cho An-giê-ri. Trên tổng kim ngạch nhập khẩu các sản phẩm nông nghiệp và thực phẩm của An-giê-ri có tới 44% đến từ các nước châu Âu và chiếm 50% tổng kim ngạch nhập khẩu của nước này. Pháp là nước cung cấp số 1 đồng thời là một trong những nhà xuất khẩu sản phẩm nông nghiệp chính cho An-giê-ri, chiếm 84% tổng kim ngạch nhập khẩu nông sản của quốc gia Bắc Phi này từ EU. Đức, Anh và Ucraina cũng là những nước cung cấp quan trọng khác với tỷ trọng lần lượt là 5,6 %, 2 % và 2 %.

Ngoài EU thì Trung Quốc cũng là một đối tác thương mại quan trọng của An-giê-ri về cung cấp hàng, chiếm 11,7% tổng kim ngạch nhập khẩu của An-giê-ri năm 2010, tiếp đến là Mỹ (4,9 %), Thổ Nhĩ Kỳ (4,3 %) và Tadjikistan (4,3 %). Về mặt thương mại hai chiều với An-giê-ri thì Mỹ chiếm 14,3 % tổng trao đổi thương mại, tiếp đến là Trung Quốc (6,5 %), Thổ Nhĩ Kỳ (4,4 %) và Canada (3,3 %).

Thâm nhập thị trường An-giê-ri

Mặc dù chính phủ An-giê-ri đã đưa ra một số biện pháp quan trọng nhằm tự do hóa nền kinh và tạo điều kiện cho các hoạt động thương mại song vẫn tồn tại những trở ngại. Cụ thể, chính phủ vẫn tiếp tục xiết chặt việc kiểm soát đối với các dự án đầu tư nước ngoài. Năm 2009, chính phủ đã thông qua một đạo luật hạn chế tỷ lệ tham gia vốn của nước ngoài ở mức 50% đối với các dự án

đầu tư mới và 70% đối với các công ty nước ngoài nhập khẩu đặt tại An-giê-ri. Những chính sách này không tạo điều kiện cho đầu tư nước ngoài do vậy cần có những sửa đổi về luật pháp để phục vụ tốt hơn hoạt động thu hút FDI.

Theo chỉ số về độ dễ dàng trong kinh doanh của Ngân hàng Thế giới năm 2011, An-giê-ri chỉ xếp thứ 136 trên tổng số 183 nước. Hiện chính phủ tiếp tục đưa ra những biện pháp nhằm xây dựng một môi trường thuận lợi cho đầu tư và thương mại.

Để tìm hiểu kỹ hơn về các chuẩn mực và quy định thương mại tại An-giê-ri, doanh nghiệp có thể tham khảo tài liệu sau www.buyusainfo.net/docs/x_6495108.pdf.

Quan hệ kinh tế, thương mại Việt Nam-An-giê-ri

An-giê-ri là một trong 5 thị trường xuất khẩu quan trọng nhất của Việt Nam tại châu Phi. Năm 2010, tổng kim ngạch xuất khẩu của ta sang An-giê-ri đạt 75,62 triệu USD. Các mặt hàng xuất khẩu chủ yếu là cà phê, khoảng 37 triệu USD (2010) chiếm 40% thị phần, gạo 17,6 triệu USD, hàng hải sản 6 triệu USD, sắt thép phế liệu 4,6 triệu USD và hạt tiêu 3,3 triệu USD. Ngoài ra còn có các mặt hàng khác như hạt điều, sắn lát, máy móc thiết bị, đồ dùng bằng gỗ...

Kim ngạch xuất nhập khẩu Việt Nam – An-giê-ri giai đoạn 2002-2010

DVT: triệu USD

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Xuất khẩu</i>	3,4	18,2	13,8	30,9	34,2	40,5	75,8	83	75,62
<i>Nhập khẩu</i>	0	0,18	0,25	0	0,25	0	1,26	0,2	0,07

Nguồn: Tổng cục Hải quan Việt Nam

9 tháng đầu năm nay, kim ngạch xuất khẩu của ta sang thị trường này tăng rất mạnh, đạt 76,80 triệu USD, cao hơn tổng kim ngạch xuất khẩu cả năm 2010, trong đó cà phê chiếm 34,72 triệu USD, gạo 18,37 triệu USD...

Về đầu tư, ngày 10/7/2002, Công ty đầu tư phát triển dầu khí (PIDC) thuộc Tập đoàn Dầu khí Việt Nam và Công ty Dầu khí quốc gia Angiêri (Sonatrach) đã ký hợp đồng thăm dò và khai thác dầu khí. Giá trị hợp đồng giai

đoạn một là 21 triệu USD hoàn toàn do PIDC đầu tư. Hợp đồng trên được coi là bước đột phá của ngành dầu khí Việt Nam trong việc mở rộng hợp tác khai thác dầu khí ở châu Phi. Đây là hợp đồng lớn nhất của ngành dầu khí Việt Nam tại nước ngoài khi đó với tư cách là nhà điều hành. Theo hợp đồng, PIDC được phép thăm dò, khai thác dầu khí ở lô 433a và 416b, với diện tích 6 472km², thuộc khu vực Touggourt, sa mạc Xahara, cách thủ đô Angiê hơn 800km về phía Đông Nam.

Ngày 23/1/2005, Công ty Đầu tư và Phát triển dầu khí Việt Nam (PIDC) đã khởi công giếng khoan đầu tiên tại Angiêri trong khuôn khổ chương trình khoan thăm dò, thăm lượng ba giếng thuộc giai đoạn I của hợp đồng thăm dò và khai thác dầu khí Việt Nam-Angiêri. Cuối năm 2005, dự án đã cơ bản hoàn thành công việc cam kết của giai đoạn thăm dò thứ I. Tháng 12/2005, tại giếng khoan thăm lượng BRS được thực hiện ở độ sâu 3.930m, thử vỉa tại tầng chứa Ordovician Hamra đã cho lưu lượng 5.120 thùng dầu/ngày và 4,8 triệu bộ khối khí/ngày.

Năm 2006, Bộ Kế hoạch và đầu tư đã cấp giấy phép cho Tập đoàn dầu khí Việt Nam đầu tư 208 triệu USD sang Angiêri để thăm dò và khai thác dầu khí.

Tháng 08/2009, Liên doanh dầu khí « BIR SEBA » được thành lập gồm ba bên : PVEP (Tập đoàn dầu khí Việt Nam) 40% vốn, PTTEP (Tập đoàn dầu khí Thái Lan) 35% vốn và Sonatrach (Tập đoàn dầu khí An-giê-ri) 25% vốn, có thời hạn hoạt động là 25 năm. Petro Vietnam tham gia 40% vốn dự án với tư cách là nhà điều hành.

Ngày 27/08/2011, hợp đồng EPC (Thiết kế - Cung ứng vật tư thiết bị - Xây dựng) cho khu mỏ Bir Seba ở phía đông nam An-giê-ri đã được ký kết giữa liên doanh Bir Seba với nhà thầu Nhật Bản. Hợp đồng bao gồm thiết bị khai thác dầu, hệ thống đường ống dẫn khí đốt và hạ tầng công nghiệp mỏ Bir Seba, một dự án do Tập đoàn dầu khí Việt Nam, Tập đoàn dầu khí An-giê-ri và Tập đoàn dầu khí Thái Lan liên doanh khai thác.

Dự án có hai giai đoạn : Giai đoạn một sẽ xây dựng một trung tâm xử lý dầu với công suất 20.000 thùng mỗi ngày từ nay đến năm 2014. Giai đoạn hai phụ thuộc vào khả năng của vỉa, dự kiến đến năm 2016/2017 sản xuất 36.000 đến 40.000 thùng mỗi ngày. Sản lượng 2 triệu tấn mỗi năm. Hợp đồng cũng bao gồm thi công một nhà máy nén và chuyển khí đến vùng Zcina (Tỉnh Hassi Messaoud) với công suất 01 triệu m³ khí mỗi ngày ; hai đường ống dài 130 km để chuyển dầu thô đến Haoud El-Hamra và khí đốt đến Zcina ; một nhà máy

điện gồm hai máy phát và một cơ sở phân tách nước. Dự án dự kiến hoàn thành vào tháng 05/2014 sau 31 tháng thực hiện.

Tính đến nay, tổng số vốn đầu tư của Việt Nam tại An-gê-ri trong lĩnh vực thăm dò và khai thác dầu khí lên tới 562 triệu USD, mức cao nhất của Petro Vietnam tại châu Phi.

Hoàng Đức Nhuận